

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH
HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

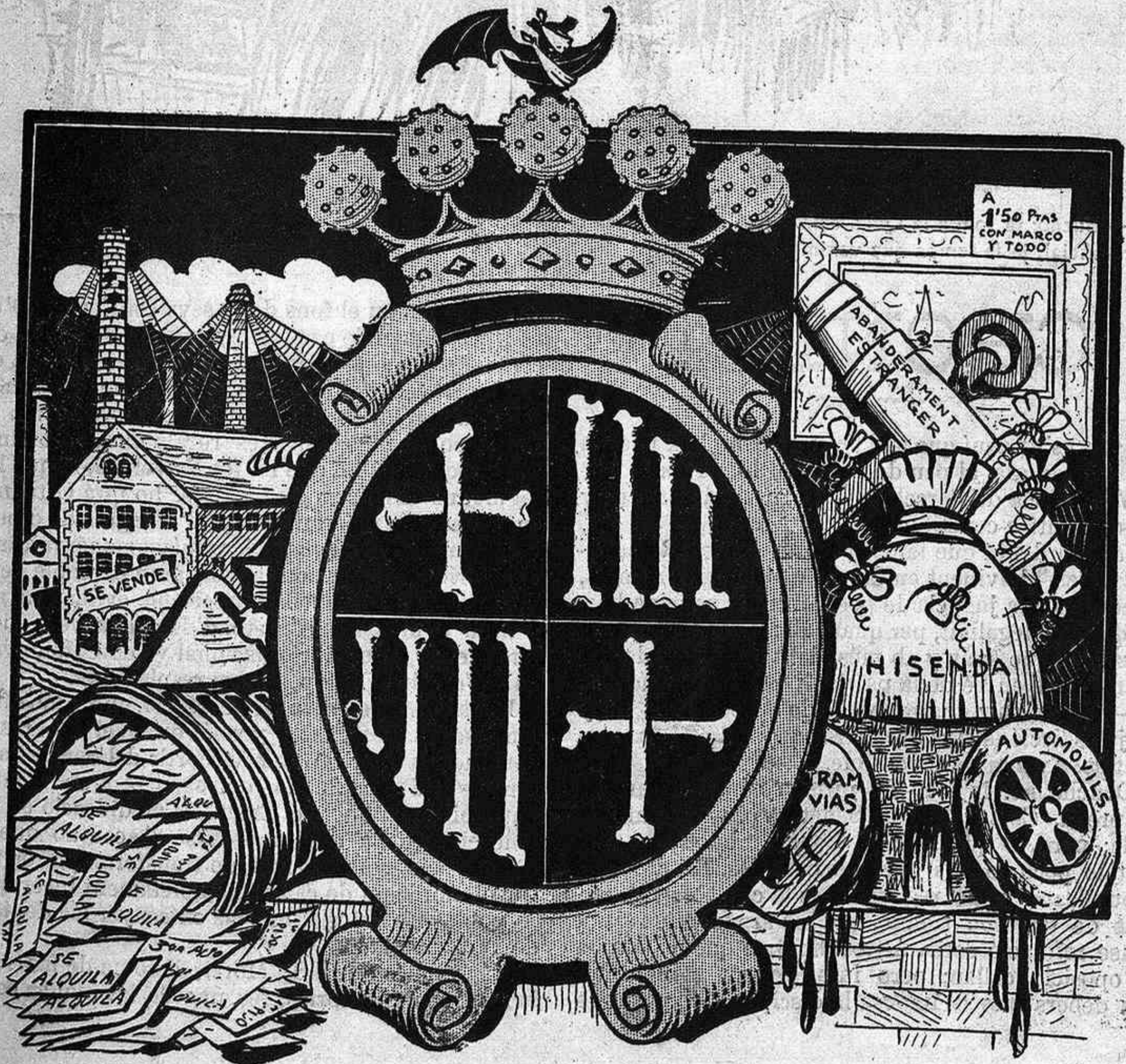
10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims

BIBLIOTECA DEL...

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20.
BARCELONA

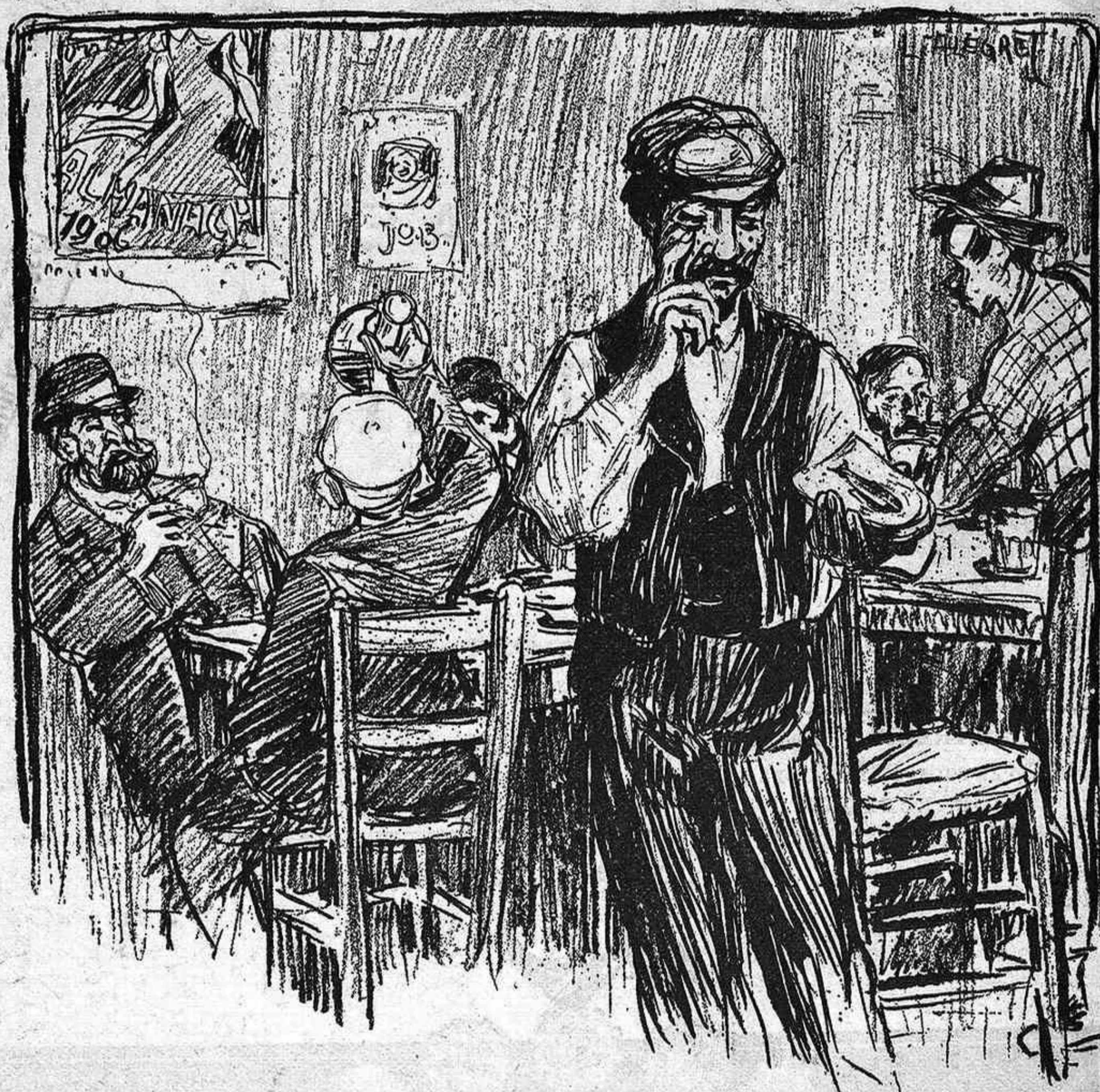
PREU DE SUSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas.
Cuba, Puerto Rico y Extranger, 5

HERÁLDICA MODERNISTA

El nou escut de Barcelona.

INTRODUCCIÓ

—Bueno; ja som á la Quaresma. Es á dir, comensa la época de dejunar oficialment. Perque lo qu' es el dejuni extra-oficial, ja fa temps que venim practicantlo.

CRONICA

VELS'HI aquí que si 'l govern compleix la seva paraula al peu de la lletra, lo qu' es la provincia de Barcelona no tornarà á tenir may més garantías constitucionals.

Ja recordarán que tant en Moret com en Romanones al fels'hi avinent en Corominas la conveniencia, la equitat y la justicia de posar terme á aqueixa llarga dieta de legalitat, per quant Barcelona está avuy més sana que may y ab més dalit que may de fer grans cosas en bé de la patria, li varen respondre:

—A las vint y quatre horas de aprobada la Lley de jurisdiccions será alsada la suspensió de las garantías. Avants es imposible.

Donchs bé: la Lley de jurisdiccions per ara no s' aproba. Cert qu' en el Senat va passar com una seda; pero lo qu' es en el Congrés ha trobat dificultats poch menos que insuperables. Els diputats republicans y els regionalistas la combaten ab armas de tan bon tremp, que sos arguments restan sense refutació seria. Altres diputats que no son de la oposició callan; pero interiorment monologan. Els debers que 'ls imposa la disciplina de partit se

revoltan allá en el fons de la seva conciencia. D'ells n' hi ha alguns de catalans, y aquests no poden desconéixer que si arriban á votar una lley dictada evidentment contra Catalunya, no cal que pensin may més en obtenir la representació en Corts ni tan sisquera en aquells districtes rurals encare dominats pel caciquisme. Lo que ha fet Barcelona, lo que han fet alguns districtes emancipats, ho farà Catalunya en massa. No n' hi anirà cap al Congrés de diputat catalá al servey de las oligarquías monárquicas. Y si s' arriba á donar aquí aquest gran exemple de civica independéncia, será imposible evitar que més d' hora ó més tart el resto d' Espanya vegi que la llum de la regeneració nacional vé de Catalunya, y á la fi's deixi guiar pels seus resplandors.

Per aixó, sens dupte, el Sr. Moret, que's mostrava tan resolt á no transigir y volía qu' en el Congrés fos aprobada la Lley tal com va sortir del Senat, ja ha comensat á modificarla, entregantse á un regateig impropri de un home d' Estat. De modificació en modificació aquella dura mordassa d' acer ab que 'ns amenassava, va en camí de transformarse en una frévol mordassa de canya, completament inservible. Al poble que li posin, ab sols extrényer las dents la deixarà esclafada.

Més valdria que 'l Sr. Moret, l' home de las resolucions contradictorias, fés una de las moltes cosas

que va dir faria: agafar el projecte, posarse'l sota del bras y retirarlo, retirantse ab ell.

Pero llavoras, ¿quán s' al-sarà, aquí á Barcelona, la suspensió de las garantias?

* * *

May ab menos rahó que avuy s' está sostenint l' estat excepcional que pesa sobre la ciutat y la provincia, y no s' comprén que 'ls metjes del govern s' empenyin en mantenir el régime de dieta.

Prénguinli el pols al pretés malalt y li trobarán regular, com pocas vegadas li havia tingut. Auscúltinlo y li trobarán sanas totas las entranyas, sobre tot el cor. Entaulin conversa ab ell y s' convencerán de que may havia racionat ab tant seny y tanta serenitat.

¿A qué, donchs, tenirlo subjecte á un régime excepcional?

Qualsevol se figuraria que lo que 'ls metjes volen son visitas. Ja ho saben qu' está bó; pero mentrestant qu' esquitxi la mosca.

Naturalment, qu' ells no buscan pas la pesseta, ni 'l duro, ni 'l bitllet de banch, aspirant á una cosa que val més, ó sigui á domenyarli la voluntat, á fer-se'l seu á tota costa, á disposar de la seva omnímoda confiança, pera poder continuar exercint la medicina sense protesta, ni oposició, ni dificultats de cap mena.

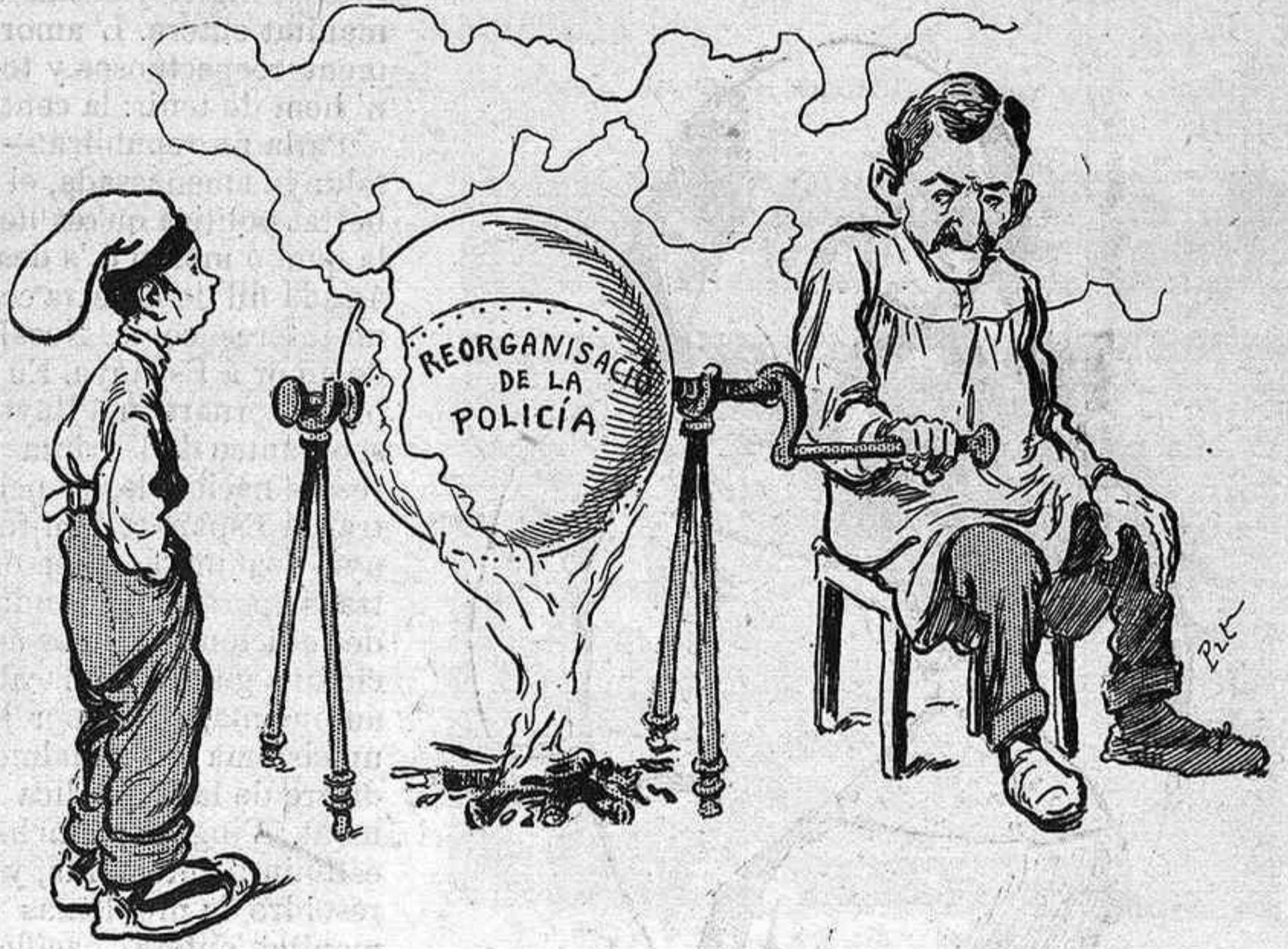
Vaja, que si Barcelona digués:—Sr. Moret, senyor Maura: vostés son els grans homes del sigle: ja poden tornar á montar aquí 'l tinglado caciquista, que nosaltres farém tot lo que vostés vulguin y 'ls seus cacichs disposin;—si Barcelona digués aixó, els metjes que avuy tant la mortifican y que diuhen qu' es el laboratori de totas las ideas disolvents, la proclamarian espill immaculat de patriotisme.

Pero Barcelona no pot parlar aixís, porque no ho sent. Y tant com més ells s' esforsin pera reduhirla al servilisme, ab més fermesa lluytará ella per emanciparse de la seva tutela... Y trobará 'l camí, ¡jo ho crech que 'l trobará!

* * *

Se pot dir que tot just comensém y ja hem aven-sat per aquest rumbo de la solidaritat catalana, lo que dos mesos enrera no s' podia imaginar ni en somnis. Una ratxada formidable de

LA FEYNA DE 'N ROMANONES

—¿Que torra café, senyor conde?
—No: estich preparant una pasta que se 'n diu bona policia, y no 'm vol sortir bé de cap manera.

opinió sana bufa de popa, infla la vela y empeny la barca á port.

Homes que avants se combatían ab encarnissament, avuy s' abrassan com á germans. S' olvidan els agravis de una lluyta dura y apassionada que tenia per causa la diferencia de ideas, la disparitat de temperaments y de caràcters, l' encrepament de la passió y de l' antipatia, y per tot reyna l' amor, la fraternitat y la mútua confiança. ¿Quí ha obrat aquest miracle, que miracle es l' unió estreta de un

EXTRANYESA

—No ho entench aixól... Tants pisos que hi ha per llogar, y en lloch trobo el que á mi 'm convé.
—Potser vols que reuneixi moltes condicions...
—¡No més una! Que m' hi deixin estar de franch.

ELS QUE SE 'N VAN

MANEL F. CABALLERO

Compositor espanyol

Morí a Madrid el dia 26 de Febrer.

(Caricatura inédita de Angel Pons.)

poble com el nostre tan essencialment individualista? ¿Quí l' ha obrat? Els metjes aquells de qui avants parlavam, empenyats en assistirnos, sense que nosaltres reclamessim els seus serveys, á forsa de mortificacions inútils y de amenassas insensatas: aquests son els que han realisat el prodigi. Y si ells avants s' aprofitavan de las nostras rivalitats, en lo successiu quan mirin á Catalunya veurán brillarhi ab lletres de foch el famós lema del Dante: «*Lasciate ogni speranza.*»

Donguém per enterrat el Carnestoltas, y puig hem entrat á la Quaresma, ja redimits per l' adversitat y á la llum de la reflexió serena, fem confessió general y pública dels nostres propósitos.

* *

Parla un catalanista:—Decididament hem de purgarnos y 'ns purgarém de tot lo que signifiqi exclusivismes, aixís com de tot lo que pugui despertar suspicacias de anti-espanyolisme. Molt catalans sempre, molt amants de la conservació y l' afiansament de tot lo que 'ns es propi, pero sempre ab el propósit ferm de contribuir al bé d' Espanya. Tant millor podrém realisarho quant més robusta sigui la nostra personalitat. Y res d' exageracions impropias del carácter reflexiu catalá. Res de mortificar á propis ni á extranys. Ja no ha de ser considerat ningú com á foraster en terra regional, qu' es y será sempre terra espanyola. Ja ningú ha de ser tingut per descasat, professi las ideas que professi. Nosaltres mateixos ens hem de classificar, sense emperó renyir, segons las que llealment professém cada hù, respecte

á forma de govern y en lo relatiu als problemas polítich, religiós y social que interessan avuy á la humanitat entera. L' amor á Catalunya 'ns farà mutua-ment respectuosos y tolerants. D' enemich sols un n' hem de tenir: la centralisació.

Parla un republicá:—Decididament la sort de Catalunya amenassada, el perill que pesa sobre la llibertat política qu' es lley de vida dels pobles, sense la qual ó moren ó 's deshonran, ens obligan á mirar á cada fill de la terra com un germá, ja que 'ns uneix un interés comú. Nosaltres no hem de fer protestas de amor á Espanya. En nom d' ella hem lluytat sempre, y tornariám á lluytar si 'l moviment catalanista separantse de l' órbita de las afeccions y dels interessos nacionals, propendís á un aislament tant contrari á Espanya, com funest pera la mateixa Catalunya. Seguint aqueixa órbita podém prestarli la nostra cooperació, refrendar y donar validés á las sevas declaracions de amor á Espanya, fer á la centralisació una guerra implacable y treballar pel logro de l' autonomia, qu' es per lo que aspecta al nostre país, un sistema essencialment republicá, y que tan sols dintre de la República pot desenvoluparse adequadament. Vinguin, donchs, á la República, tots els qu' estimin l' autonomia, y contin qu' en ella s' han de resoldre 'ls problemas que interessan avuy á l' humanitat entera, pacíficament y ab el concurs de to- tas las classes socials.

* *

Tals son las confessions dels uns y dels altres. Ab ellas atravessarem la Quaresma... y arribarem

L' HOME DEL DIA

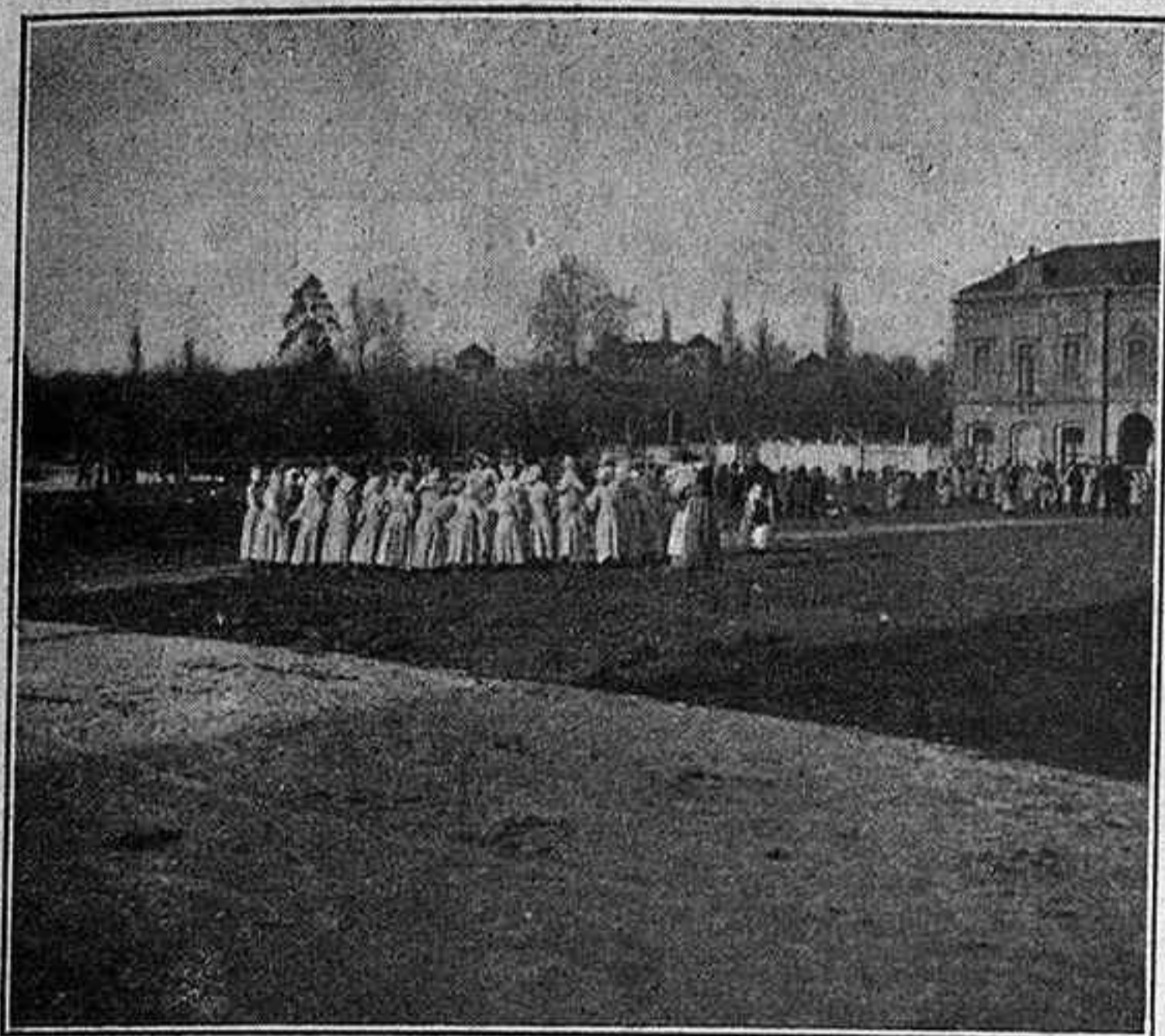
MIQUEL DE UNAMUNO

Rector de la Universitat de Salamanca.

Tota la premsa s' ha ocupat de la seva Conferencia, donada al teatro de la Zarzuela, de Madrid, el passat diumenge.

UNA FESTA SIMPÁTICA

Brenar donat als nens albergats al Assilo del Parch, la tarde del Dijous gras.

La comitiva á la gran Plassa del Parch.

Comensa el brenar

El Sr. Borrell y Sol, organisador de la festa, recorrent la plassa.

Grupo de convidats.

(Insts. de LA ESQUELLA)

felisment, ¡vaya si hi arribarém! á la Pasqua de Resurrecció.

P. DEL O.

H I V E R N

Rodejant per complert la llar del foch
y bo y contant rondallas poch á poch
hi havia uns quants vellets,
passant els jorns distrets
á prop d'aquell flam groch.
Quan més silenci entre 'ls vellets regnava
y qui sab cada un d'ells en qué pensava,
va ferlos estremir
un truch que van sentir
d'algú que demanava.
Sortiren tots per veure qui hi havia.
Y veieren un vell que no tenia
ni un brí per' abrigarse
y el pobre sens taparse
ert y gelat moria.
Era vespre, no 's veyá ni un estel;
una gran fosquetat omplía 'l cel

y l'aygua que 's glassava
á la terra tapava
ab blanch y gelat vel.
Ab pietat y eternits el vell entraren
com si germá seu fos, y 'l colocaben
no molt lluny de la llar
pera ferlo escalfar;
y aixís el retornaren.
Quan el captayre retornat s' havia
ab goig inmens y ab cara d'alegría
mirá als vells fit á fit.
dihentlos agrahit
que la vida 'ls devía.
Passá la nit, dormint ab emoció
en un llit que 'ls vellets per compassió
li varen arreglá.
Donchs en ell se 'l cuidá
ab plena atenció.
Reconfortat el cos y l'esperit
reprengué son camí ab major dalit
al despuntar el sol,
seguint sens desconsol
son calvari infinit.

FELIP GABARRÓ Y NOGUERA

L' AGENT Y 'L FORASTER

HUMORADA CÒMICH-XIULABLE,
CASI COPIADA DEL NATURAL

La escena, en un carrer dels més esgarriats de la ciutat vella.

Un foraster, que á la llegua delata la seva perfecta honorabilitat, s' acosta á un agent de policia d' aquests nous, que sembla que no gosan á bellugar el cap per por de que se 'ls enmatxuqui la carrillera.

FORASTER (*ab visible timidés:*)
—Escolti, senyor municipal...

AGENT (*molt serio:*)— No soy municipal, soy agente.

FORASTER.—¿Agente?.. Bueno; sigui lo que sigui. Mentres sápigalo que vaig á preguntarli... Un servidor soch de fora y he vingut aquí per fer varias diligencias. Ja hi he estat altrás vegadas á Barcelona; pero com que aixó es tan gran y tan ple d' embolichs, voldria que vosté... ¿Cap ahónt cau la Baixada de la Presó?

AGENT.—¿La presó? ¿La cárcel?

FORASTER.—Crech que sí que 's diu aixís en castellá.

AGENT.—Pues la cárcel nueva está allá abajo, en el Ensanche.

FORASTER.—¡Ah! No pot ser... ¡Eyl.. A no ser que hajan cambiat el carrer de puesto. Jo tinch entés que aixó ha de ser cap á la plassa de Sant Jaume.

AGENT.—¿Quién se lo ha dicho?

FORASTER.—A la casa ahont poso.

AGENT.—Le han engañado á V. como á un chino. La cárcel está donde le digo yo. (*Creyantse posar*

ELS RESTAURANTS DE NIT

Aixís que tocan las dugas
avisan els polissóns. .
tanca el mosso, y á la Rambla
s' acaban els ressopóns.

una pica á Flandes:) Y ¿qué va V. á hacer á la cárcel?

FORASTER.—Es qüestió d' un enterro.

AGENT (*obrint un pam d' ulls:*)—¿De un entierro? ¿De eso que se llama un entierro?

FORASTER.—Sí, senyor: varen escriure'm al poble dihentme que no 'm torbés, que si baixava desseguida encare hi sería á temps.

AGENT (*apart:*)—Este tío es un peje de cuidado... Vamos á ver sí... (*Alsant la veu:*) De modo que va V. á la cárcel.

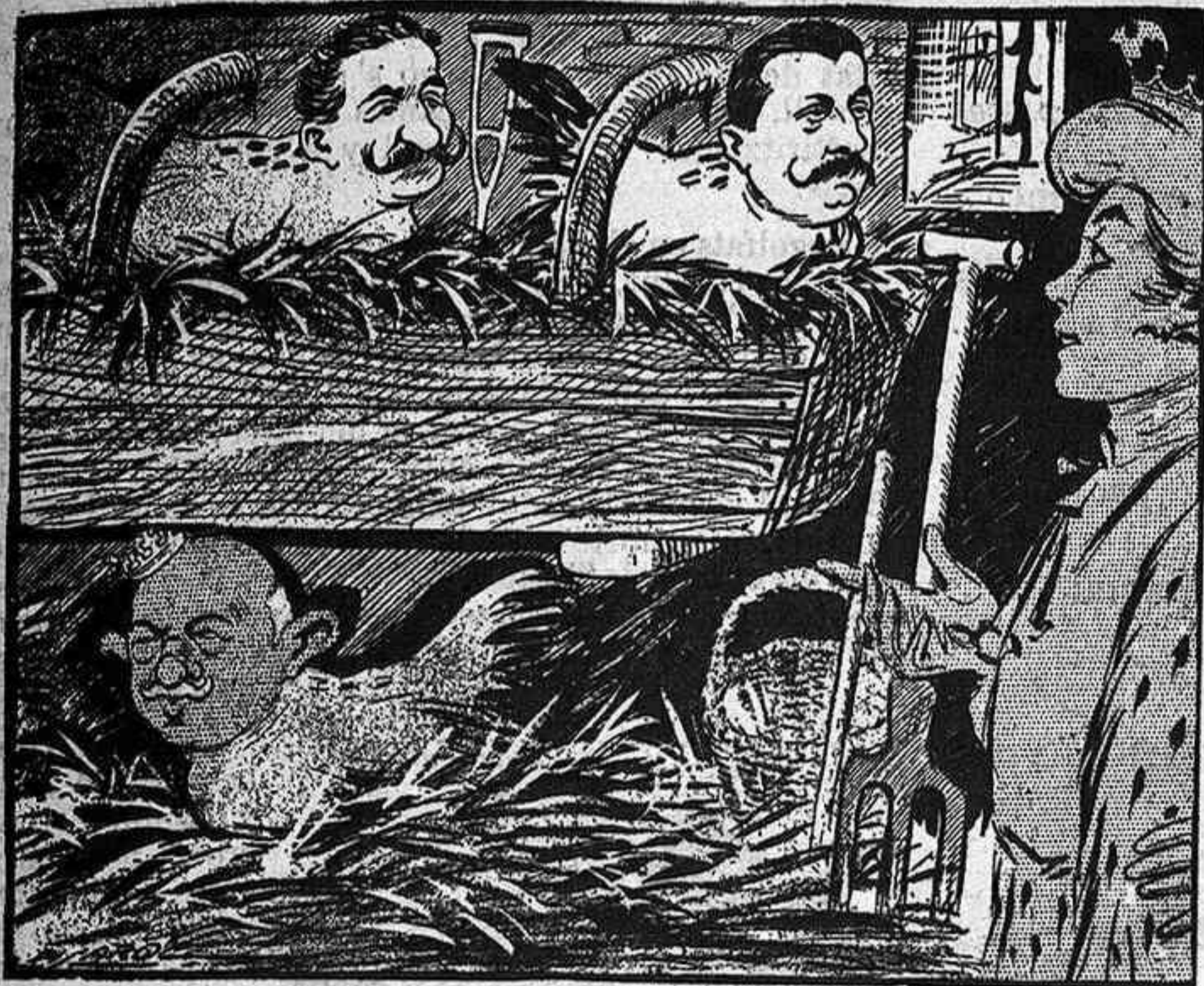
MARS MARSOT...

Espectacle bó y barato
que á més d' un vell sicalíptich
fa passar més d' un mal rato.

REFORMA DE BARCELONA

LA PONENCIA

—¿Cóm está aixó? ¿Encare no han acabat de pondre?

FORASTER:—A la Baixada de la cárcel.

AGENT:—Es lo mismo. ¿A quién conoce V. allí?

FORASTER:—A una familia, qu' es la que m' ha avisat pel enterro.

AGENT (*apart.*):—¡Y lo confiesal! ¿Qué descarol!

(*Alt.*): ¿Y quién la ha preparado esta... operación?

FORASTER:—¿Quína?

AGENT:—La del entierro de que V. habla.

FORASTER:—¡Ah! No sé. Aixó deu ser cosa de la familia, ó més aviat dels enterradors.

AGENT:—Y... ¿se trata de mucho dinero?

FORASTER:—Potser sí, porque ells son gent qu' están bé y 'ls agrada fer las cosas en deguda regla.

AGENT (*decidit à anar dret al bulto.*):—Hable V. con franqueza; ¿cuánto le tocará á V.?

FORASTER:—¿De qué?

AGENT:—De la suma que se sacará del... negocio.

FORASTER:—¿De quín negocio?

AGENT:—Vamos, hombre, no se haga V. el inocente. Poco ó mucho, un entierro siempre proporciona ganancias á los que intervienen en él.

FORASTER:—A tots, no. Hi guanyarán els enterradors, els cotxeros y altres pel istil; pero, els que van detrás del mort?

AGENT:—¡Hola!.. ¿Un mort? ¿Un muerto?.. ¿Es decir que en el asunto hay un muerto complicado? ¿Quién es ese muerto?

FORASTER:—¿Quí vol que sigui?.. El difunt.

AGENT (*comensant à exasperarse.*):—¡Basta de comedia! Diga V. la verdad. ¿Cuál es su intención en este momento?

FORASTER:—¡Ja li he dit, homel Presentarme en aquesta casa...

AGENT:—¿Casa ó cárcel?

FORASTER:—No; la *Cárcel* es el nom del carrer.

AGENT:—¿De qué carrer?

FORASTER (*una mica impacient.*):—¡Ay, mestre, que li costa d' entendre las cosas!.. Me sembla qu' en compte de guiar-me, lo que farà será embolicarme més. (*Disposantse à deixar-lo estar.*) Potser un' altra persona podrá informarme millor...

AGENT (*resolt à fer un punt d' home.*):—No, amiguito; nada de buscar informes de otra persona. Lo que hará V. es seguir.

FORASTER (*pensantse que vol dir que se 'n vaji.*):—Aixó es lo que anava á fer: seguir el meu camí y surti lo que surti. (*Dona un pas per' anarse'n.*)

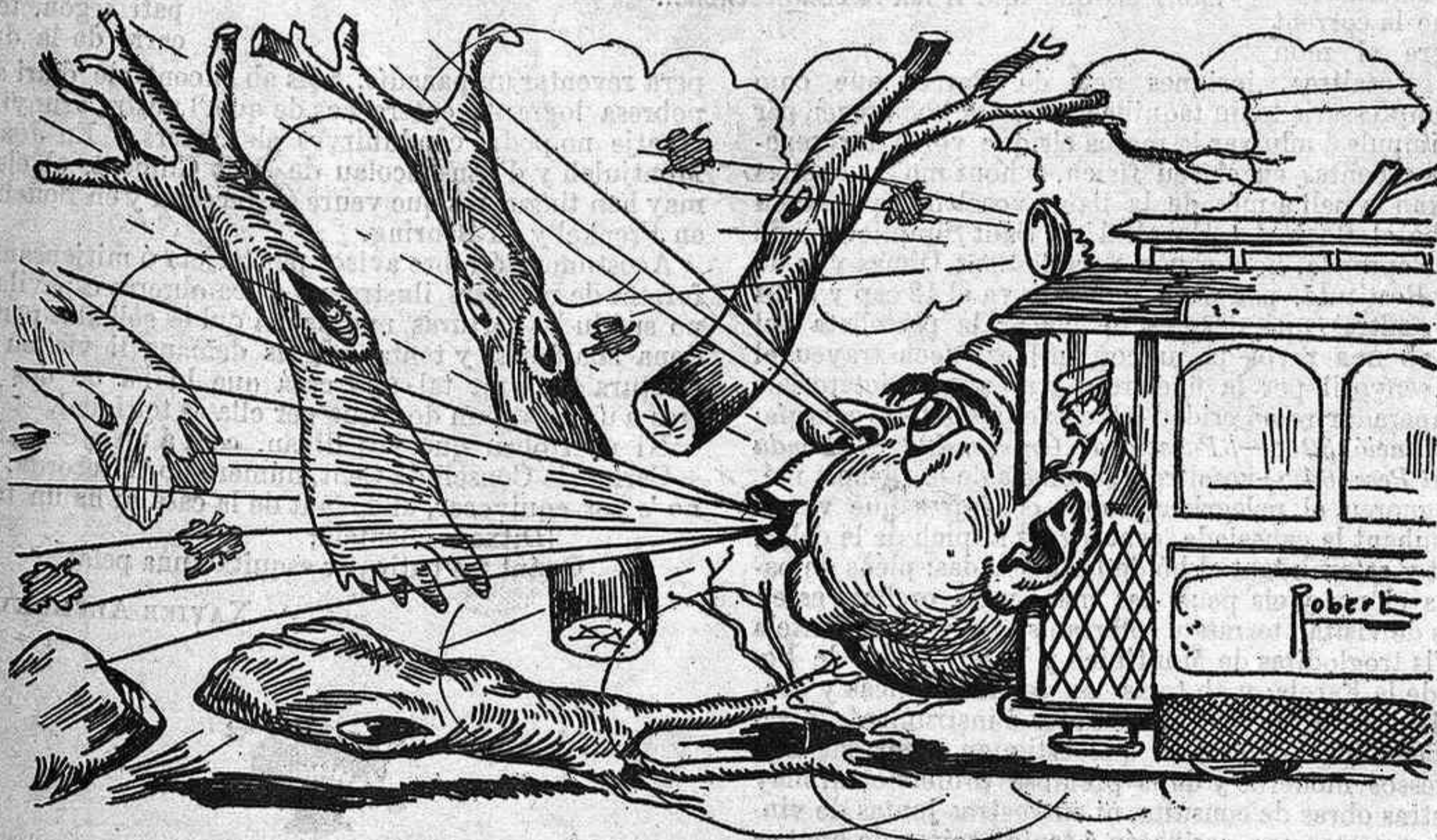
AGENT:—¡Altol! ¡Venga V. conmigol

FORASTER:—¿Ahónt?

AGENT:—A la Prevención, al Gobierno civil.

FORASTER (*cregut de que l' agent bromeja.*):—Vaja, home...

FENÓMENOS ATMOSFÉRICHS

Una nova tramontana, que deixarà sensé arbres els carrers de Barcelona.

AGENT:—No hay vaca que valga. Andando, y al Gobierno directamente.

FORASTER:—Pero... ¿que va de veras?

AGENT (completament empipat:)— ¡Vamos, he dicho!

FORASTER:—Bueno, bueno, vamos...

(Se posan á caminar, pero als quinze ó setze passos l' agent s' atura.)

AGENT:—El caso es que... no sé si sabré encontrarlo el Gobierno civil. Como soy nuevo...

FORASTER (molt ingénuament:)— ¿Vol dir aquella casa gran del Pla de Palacio? Jo sí que hi sé allà... Ja li acompanyaré un servidor.

AGENT:—Pues andando, y gué V.—

Y 's tornan á posar á caminar; l' agent, portant al foraster detingut; el detingut, acompanyant al agent.

A. MARCH

Américas, ni á ca 'l Remendo, ni 'l camí del Polvorí, ni sabreu quin tranvía porta á las Casas del Capellá ó á las de 'n Teixidó, ni hont cau la Plassa dels Mistos, á ca 'n Reixach ó la taberna de las Banderas. No, no ho sabréu, porque aixó no s' apren en mapas, ni en planos, ni en llibres, ni en periódichs, ni al *Hôtel Dieu*, ni á la Universitat de Heidelberg; aixó no s' aprén fent treballar al cervell, sino movent las camas y escaldantse 'ls peus, martiritzantse 'ls ulls de poll y á copia d' esmolar sabatas.

Engolfats en els textos lluminosos del sublim art de retornar la salut, ignoréu la topografía barcelonina ensempe qu' aprenguéu la topografía del cos humá, porque may en Tillaux podrà esplicarvos hont es la Plassa dels Jesuitas ni 'l carrer de Salabardeña; ni en Charcot vos contarà que existeix un carrer del Mico, tot ell edificat, hont no s' hi troba cap entrada ni escaleta; ni Claudi Bernard vos farà esment de que el carrer de las Cañas té sortida, pero no té entrada; ni en Virchow parlará de que els carrers de Tetuán, Campmany y Pou del Estanch no tenen números senassos, en compensació de que els de la Flor, de Duda y del Pou del Estany están faltats dels parells.

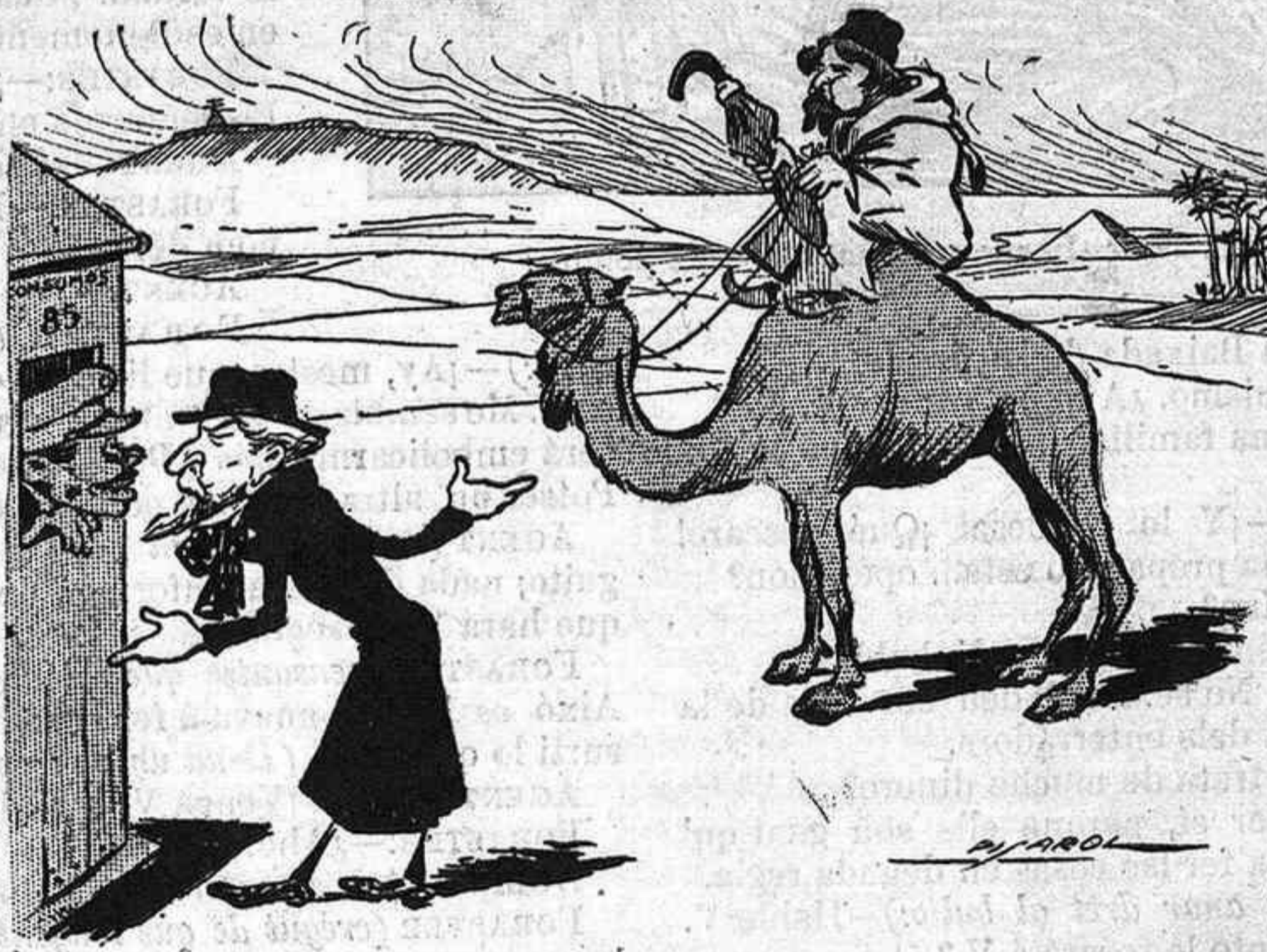
Prou en Gram ensenya de tenyir y despintar els microbis, pero son nocions inútils pera 'l que busca un malalt per certas casas del Portal Nou, hont no més hi ha escalas de caragol ab 12 ó 14 portas supletorias dels pisos. En Kitasato estudiará la morfología de lo infinitament petit, pero no s' ha fet càrrech de que alguns sers humans viuhen en colomars per la barriada de Sant Pere. El mateix Sappey, que bisturí en má probablement era una potencia, no sabría per quin costat girarse si li diguessin que 's presentés al Paralelo, número 50, pati segon, tercer carro de la dreta,

LAS DRESSAS

SANTIAGO RUSIÑOL Y LA TRADUCCIÓ DEL TARTARÍN

Oh, vosaltres, ilustres descendents d' Hipócrates, els que no us moveu del suntuós despaig, hont venen en romeria els pacients de cacau á dipositar el nap de la consulta damunt de la argentina safata de vostra taula de ministre; vosaltres, eximis successors de Galeno, qu' en els frets días del hivern aneu resguardats del aire glacial dins del flonjo cupé, y als mitjorns caniculars repapats al fons de una victoria ab la capota tirada usufructueu las únicas alenadas frescas que la corrent del ayre al món envía; vosaltres, insignes nets de Pareo, que com

bons empresaris teniu taquilla establerta hont venen per propi impuls á afuixar la mosca els que volen fer reparacions crüentas en el seu físich, y hont moltes ovellas hi deixan la pell á més de la llana; vosaltres, que sabeu molt bé el lloch del Hospital de Sant Simplicí y 'l de Santa Reparada, hont cau la Sala de Sant Dimas y la de Santa Restituta, per quin indret se va al 12 cap y al 24 peu; vosaltres, que, després de tancar la portelleta del cotxe ab una revolada, un cop fet l' espetech trayeu el busto senyoril per la finestreta, y ab ayres dictatorials de emperador romá crideu al cotxero ab tota energia: —*Diputació, 326!* —*Passeig de Gracia, 49!* —*Ronda de Sant Pere, 64!!!*; vosaltres, canonges de la Ciencia mé dica, ignoreu el pelegrinatje dels confreres que van á pata, suhant la cansalada, esbufegant al pich de la calor, tussint y estornudant al bó de las glassadas; plens de panyolons el nas y els peus, las mans y las orellas; esteu verges de visitar terrats y soterranis; no teniu clientela entre 'ls trogloditas de Montjuich y 'ls ictiófagos de Pekin y de la Farola; y ab totas las vostras clínics y consultoris, ab tots els vostres aparatos é instruments, arsenals y laboratoris, per més que estiguen al corrent dels Congressos moderns y de la premsa professional, may en vostras obras de consulta, ni en vostras juntas de vincinich pessetas una, arribaréu á tenir nocions de hont es el pati del Pollastre, ni las barracas del Mono, ni las

—No es res de pago, no; 's tracta del trempat y aixerit Tartarín de Tarascó, un excelent subjecte desconegut á Catalunya, á pesar de ser molts els que aquí li fan la competencia...

pera reventar un panadís. Sól's ab el contacte diari ab la pobresa lograreu enterarvos de que 'l vostre brunyit carruatje no podrà conduhirvos als carrers d' En Joan de Montjuich y d' En Nicolau de Sant Climent, ab els qui may han tingut res que veure en Jaccond y en Bouchard, en Frenkel y en Behring.

Acostumats á rebre avisos per tarjeta ó mitjansant informes de recaders ilustrats ó de cambreras espaviladas, no sufriu las torturas morals del qui es sollicitat per una dona analfabeta y tonta que us demana li visiteu una criatura al carrer tal, á la casa que hi ha un dos y un tres ó un tres y un dos, que per ella es tot igual.

Ni us trobeu que vos digan, com á un amich meu: —Carrer de Consell de Cent, número no 'm recorda, pero no 's pot equivocar, al davant de la casa hi ha un fanal.

¡Ditxosa clientela,
Quánt fas patir per esquixá una pela!

XAVIER ALEMANY

LA PROSA DEL POETA

L. ALEGRET

—¡Ah, si jo fos dida com vostél...
—Y ara, beneyt, ¿qué faría?
—M' empenyaria las arrecadas.

PRINCIPAL

El dramet líric *Picardol*, lletra de Apeles Mestres, música de 'n Granados, ha vist renovar-se ab escriure el gran éxit que obtingué al ésser estrenat. En aquesta joia d'art catalá s'efectua 'l felis maridatge del geni del poeta ab el del músich.

L'execució á cárrech de la Bozzo y dels Srs. Sanpere, Puiggarí y Babot, molt acertada.

El mestre Granados ahir devía donar una audició, teintne un' altra de anunciada per demá dissapte. No hi fassin falta.

Excitan general interés els tres concerts que baix la direcció del mestre Lamote, 's donarán 'ls días 5, 20 y 29 de mars. En ells s'executarán composicions de Beethoven, Bach, Gluck, Haendel, Franck, Wagner, Morera, Mas Serracant y Borrás de Palau.

La composició ab més ansietat esperada es la *Missá solemnis* de Beethoven, completament desconeguda á

LO QUE DIU TOTHOM

—Sí; el cambi baixa, pero 'l pa... per ara no 's mou d' allí dalt.

UN NOU CUERPO

GUARDIAS MUNICI...CLISTAS

—No va mal el armatoste,
para hacer mucho camí;
pero el mal está que encima
no s' hi puede uno dormir.

Barcelona. Els filarmónichs, assistinthi, 's permeten guanyar indulgencia plenaria.

TÍVOLI

Terminadas las funciones del Circo Equestre, dissapte inaugura las sevas funciones una companyia de sarsuela baix la direcció de D. Enrich Palacios.

NOVETATS

Hi ha gran espectació pera veure á la famosa actriu italiana Tina di Lorenzo, nova á Barcelona, en quai repertori hi figuran obras aquí no representadas encare.

Aquest doble alieient justifica 'l numerós abono que, segons noticias, s' ha fet á contaduría.

També despertan gran interés els dos concerts del *Orfeo catalá*, 'l primer dels quals s' ha de donar demá dissapte y 'l altre 'l día 8 del corrent.

En el primer se executarà una selecció de l' ópera *Idomeneo* de Mozart, y en l' últim l' acte quart de l' ópera *Hippolite et Aricie* de Rameau.

Vels'hi aquí dos seguras promesas de grans fruicions, contant ab que la interpretació, dats els elements de que l' *Orfeo catalá* disposa, será intatxable.

CATALUNYA

La Passarelle de 'n Gressac y Croisset es una comedia lleugera y graciosíssima, de concepció original y desarrollo enginyós, y ademés plena de gracia y de *sprit*. Sols els autors francesos son capassos de arribar á tal grau de travessura y bon humor, un bon humor comunicatiu capás de interessar y fer riure á un mort.

La Mariani, qu' en aquesta classe d' obras no té rival, feu de *La Passarelle* una creació única, dignament secundada per en Palladini y en Zampieri.

LA BAIXA DELS FRANCHS

CAMBIOS	
PARIS	93'
MADRID	79'
FRANCOS	17 10
LIBRAS	29 45
CIERRE	79'

EL CESSANT:—¡Encare may he pogut saber aixó que 'n diuhen franchs qué es!

En la funció donada á benefici seu, tingué la gentil actriu un plé á vessar... l' únich de la temporada.

Es molt trist que l' interés del públich barceloní per tots els artistes de mérit sigui sóls flor de un día... y encare de un día de benefici. ¿Es que s' han arribat á figurar els rutinaris que 'ls artistes, els días que no fan benefici, no treballan tant bé?

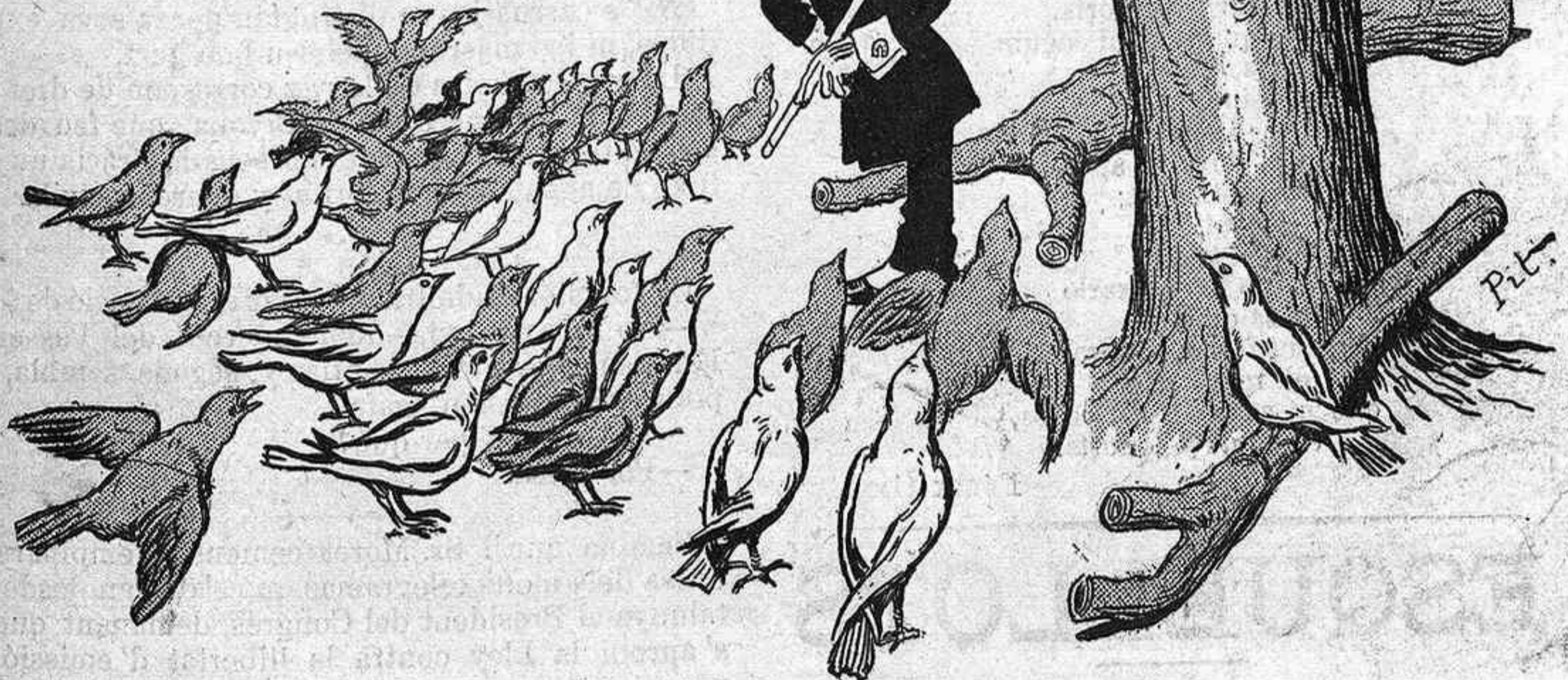
De públichs com el nostre, creguin que n' hi ha un feix!...

La companyía italiana ha sigut sustituhida per una d' espanyola, de la qual ne forman part els celebrats actors Srs. Balaguer y Larra.

¡Bona sort!

NOU

S' ha estrenat en aquest teatro *La isla de los elefantes*,

—¿Qué voleu, que crideu tant?

—Averiguar qui ha autorisat á l' Anónima pera tirarnos la casa á terra.

lletra de Fernández Arias, música del mestre Klein. Més que una sarsuela al ús, té totas las trassas d' opereta. Y per cert que la posan ab un bonich aparato, y qu' en la música 's destacan algunas pessas que tenen assegurada la popularitat.

CÓMICH

La semilla, lletra dels Srs. Cacho y Angulo, música del mestre Esquerrá, es una bona llevor, que no dupto germinará y donará fruyt als seus autors. Se presenta un quadro de costums aragonesas, ben observat y escrit á tota conciencia, y que té 'l reals de una música inspirada.

El públich el va rebre bé com se mereix, cridant als autors al escenari. Y consti que 'ls autors son de aquí. Comensin á prescindir las empresas de la exclussiva madrilenya, considerant que també hi ha aquí qui 'n sab d' escriure obras del género xich.

En el mateix teatro s' ha estrenat una sarsueleta molt xistosa, dintre de la seva inverossimilitut, titulada *La borrica*.

Autors de la lletra 'ls Srs. Boada y Costa, y autor de la música 'l mestre Torregrosa.

N. N. N.

EL FORN, EL PA Y LA GANA

Alguns edils de nostre Ajuntament,

UN MOTÍ DE PARDALS

LA TALLADA DELS ARBRES DE LA RAMBLA

—¡La bomba! ¡La bomba!

s' han ficat á la closca
 tot de repent
 de fe' un forn per cremarhi
 els óssos morts,
 per quí de cendras vulgui
 guardar recorts;
 y com aquesta idea
 insustancial
 á mí 'm sembla, ho confesso,
 molt garrafal,
 puig á n' els morts que 'ls deixin
 estarse quiets
 dintre las sevas tombas
 de marbres frets,
 Ya ni en la paz (ho deya
 un poeta bó),
 de los sepulcros creo,
 y es cert aixó,
 puig el jorn que menys pensin
 dintre sos llits
 se trobarán sos óssos
 cuyts y rostits.
 Més valdría ocupar-se
 ¡oh concejals!
 de cosas molt més útils
 y sustancials.
 En morts-de-fam que viuen
 heu de pensá
 y que á la post no tenen
 ni un mos de pá,
 ab tot y reventarse
 en sos quefers
 y que 'l pá no 'ls abaixin
 nostres forners.
 Qui té la panxa plena,
 es ben segú,
 que no sol recordarse
 del gat dejú.
 Els franchs ja van de baixa,
 igual que 'l blat,
 per tant, poden fer algo
 de utilitat,
 en lloch del forn ahont volen
 cremarhi 'ls morts,
 val més que pans hi coguin
 plans, drets ó torts.
 Aixís, establint flecas
 de nou invent,
 pot guanyarse un aplauso
 l' Ajuntament;
 pero si continúan
 fent el tossut
 y el pá no fan baixarlo
 de sa quietut,
 poguent ferho, els prometo
 ¡oh regidors!
 que 'm sentirán els cegos,
 els muts y 'ls sorts.

FÉLIX CANA

ESQUELLOTS

El banquet donat diumenje á la *Casa del Poble*, ab motíu de haverse cubert d' ayguas la gran sala de

festas, resultá com no podía de menos, animat y fraternal. Alguns centenars de republicans s' associaren gustosos á la bona idea d' en Lerroux de obsequiar ab un ápat als treballadors empleats en las obras.

Y aixís tingueren ocasió de admirar la sala de la *Casa del Poble*, espayosa, ventilada y digna en tots conceptes del seu objecte, la qual promet ser una de las més importants de Barcelona.

En Lerroux pronunciá al final un hermós discurs —l' únich per no tenir l' acte carácter polítich— en el qual ensalsá las ideas progressivas y la cultura popular simbolisadas per la notable empresa que ab tanta constancia y tenacitat, está portant á efecte el partit republicá de Barcelona.

*
*
*

Entre 'ls invitats tinguerem el gust de veurehi representants de la premsa catalanista, y entre ells un redactor de *La Veu de Catalunya*, qu' en el número del dilluns donava compte de la festa ab la més exquisida imparcialitat.

Registrém aquest fet que fa bó l' adagi de la terra: «Els homes se troban, que las montanyas nó.»

També aquest any la *rúa* del Carnaval s' ha celebrat al Passeig de Gracia.

Pero, caballers ¡quina *rúa*!

Era tan trist l' aspecte de las máscaras que per ella circulavan y tan fúnebre la migrada fila de cotxes, que, vamos...

Els asseguro que allí,
 ben observat el corteig,
 no s' hi notava altra gracia
 que la del nom del passeig.

No era pas la nota culminant de la *rúa* d' enguany la brillantés y l' animació.

Ni 'ls carruatjes se distingían per la seva esplendides, ni las máscaras pel seu bon gust.

La característica de la *rúa* correspon de dret y de justicia al insigne Duch de Bivona, que feu desplegar en tota la extensió del Passeig de Gracia un gran luxo de agents de l' autoritat y guardias-civils.

*
*
*

Un foraster s' admirava de tanta ostentació de forsa.

—No ho extranyi,—digué un vehí del Passeig.— Están suspesas las garantías y, segons sembla, á la pobre *rúa* la volen agafar.

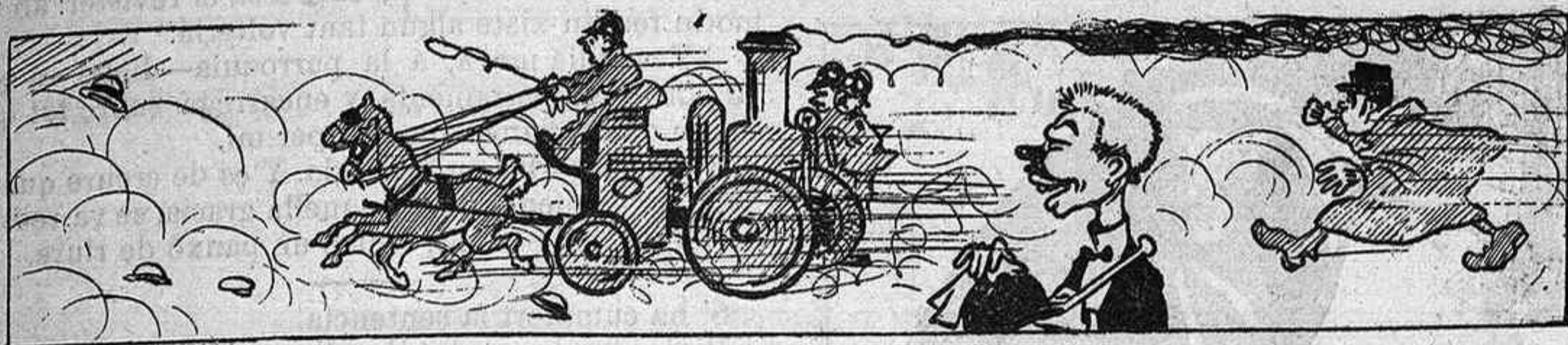
—Ah, sí?.. ¿Y per qué?

—Per sossa.

Sembla que 'l Sr. Moret comensa á empiparse á causa dels molts telegramas que s' envían desde Catalunya al President del Congrés, demanant que no s' aprobi la Lley contra la llibertat d' emissió del pensament.

Y la proba de que la pluja telegráfica 'l molesta de debó es una resposta que ha enviat al Duch de Bi-

CADA DIA

vona, encarregantli que 'n dongués coneixement als firmants de aquelles reiteradas peticions.

«Considero en extremo equivocada—diu—la actitud que toman ustedes contra la Ley de jurisdicciones, concebida y hecha en beneficio de la paz general y muy especialmente de la de Barcelona (¡¡!!), que tanto la necesita para reponerse de sus quebrantos y desarrollar su vigor económico.

*
* *

Aquest párrafo no 's pot llegir sino estant un hom assentat. D'altra manera un s'exposa á caure d'espatllas.

L'home més infelís, dirá tustantse 'l front:

—¿Quín dret té 'l Sr. Moret
pera pendre'm per ximplet?

Un que no bada.

El senyor Arcalde s'adoná 'l passat dissapte de

que l'endemá comensavan las festas de Carnestol-
tas, y cridant al primer tinent va dirli:

—Don Hermenegildo, *ahí queda eso*. Durant aquests tres días me 'n vaig á fora. Fassim l'obsequi de cuy-darse de l' arcaldía, y fins á la tornada.

¡Ben pensat, don Salvador! Se 'l felicita pel seu esperit de previsió, jamay desmentit.

—Aixó—degué vosté dirse—
será aburrit per demés...

Cregui que no va excedirse.

¡Ho ha sigut molt més, molt més!

Un'altra víctima de la edat, puig era ja bastant avansada la que tenia el mestre Caballero.

A Barcelona era molt conegut, puig en distintes ocasions havia vingut á posar algunas de sas populars sarsuelas. Casi cego, en sos últims temps, l'acompanyavan al atril, y un cop allí feya admirar á las

24 DE FEBRER

Manifestació de dol ab motiu de la conducció del cadavre de D. Ramón Garriga Nogués, ex-rector de la Universitat, mort el dia 22.

DIMECRES DE CENDRA
(DIÀLECHS)

—Creume, Macari, convé que fassis una bona bugada de consciència.

—La bugada la tindrias de fer tú a casa, y aixís tots dos aniriam mes nets.

—Ja hi aniria á enterrar la sardina, pero 'm falta lo principal...

—¿Qué?

—La sardina.

fillas de la seva inspiració, de la seva inextroncabable fecundia, de la seva trassa extraordinaria.

Era pot ser el músich espanyol que havia tingut la sort d'endavinar més éxits. ¿Volen alguns títuls? *Los sobrinos del capitán Grand, Las dos princesas, La Marsellesa, Chateau Margaux, El duo de la Africana, Gigantes y Cabezudos, etc., etc., etc.*

A pesar dels seus anys no envellia el seu estre... Y á pesar de ser casi bé cego, trobava ab pas segur el camí del éxit.

Y ja que tractém de ilustres difunts, torném al malaguanyat Taboada.

D'ell ne parlava diumenje 'l revister del *Avi Brusi*, contant al final de la seva *Crónica*, que anys enrera, trobantse malalt de mort, y havent sentit que 'l metje aixís ho expressá en una estancia vehina de la seva cambra, procurá animar á la seva filla, assegurantli que de aquella no moriria, y com la seva filla persistís en son desconsol, li digué:—Aném á veure, nena, ¿á quí has de creure més: al metje ó al teu papá?

La nena 's calmá algún tant. Y diu el revister que llavoras li digué en Taboada:—De totas maneras, ves á la parroquia y digas que 'm portin els sacraments.

*
*
*

Es cert, certíssim, que 'l Sr. Taboada en tal ocasió

enviá á la seva filla á la parroquia; pero ho feu en termes distints dels qu'expressa el revister: ab tal motiu feu un xiste algún tant volterriá:

—Ves, filla meva, á la parroquia—digué—á que 'm portin els sacraments, y encarrega sobre tot que siguin de confiança que son per mí.

Aixís va parlar en Taboada. Y es de creure que la Mort no poguent resistir aquella gracia, se va retirar del capsal del seu llit, fentse un panxó de riure.

S' ha cumplert la sentencia.

Parlo de la sentencia dictada pel Ajuntament contra 'ls pobres plátanos de la Rambla que molestavan al tranvía.

¡Quina llástima feya el veure com els hi tallavan els brassos, pera derribar després ab més comoditat el seu tronch corpulent y plé de sava vigorosa!

El públich contemplava la *execució* ab visibles se-yals de disgust, y no faltava espectador qu'entre dents murmurava:

—Pel que 's veu, aquest tranvía
sols está bé entre cadavres:
quan no pot matar personas,
se desfoga matant arbres.

Ab la Quaresma quedan suprimidas las *funcions blancas*, que, baix els auspicis de D. Teodoro Baró, se donavan cada dilluns á Romea.

Que 'm dispensi D. Teodoro: baix el concepte espiritual estima molt poch al seus clients. Perque, durant la Quaresma, quina major mortificació 'ls podia infligir que l'assistencia á n' aquelles *funcions* tan nyonyas?

*
*
*

Ara, en cambi, la mortificació la infligeix als pobres, als quals se destinavan—y aixó era lo millor que allí 's feya— els beneficis de las *funcions blancas*.

Privantlos de aquests petits ausilis se 'ls condemna á dejuni forsós; y aixó es inhumá tractantse de menesterosos.

La Wagneriana va donar la senmana anterior un *avant-goût* de l' ópera *Bruniselda* de 'n Morera.

Els fragments interpretats ab verdader carinyo, posaren la mel á la boca dels filarmónichs, qu' en la present ocasió tingueren un anticipo primaveral.

Ja sab el lector que 'l Sr. Bernis se proposa fer representar aquesta obra en la próxima temporada de primavera.

Molt concorregut se vejé el ball infantil de trajos celebrat l'altra senmana per la Societat *Foment Marítim*, de la Barceloneta.

Tantas eran las petitas disfressas, que 'l Jurat passá no poch apuros pera la equitativa distribució dels premis oferts.

La quitxalla rigué y ballá de valent, y las mares disfrutaren lo que pot suposarse veyent als seus menuts convertits en objecte de la curiositat general.

De un article del *Avi Brusi*:

«Esas bombas que van cobrando un cierto ritmo, y que van en camino de poder anunciarse con periodicidad fija son un *memento homo...*»

¡Memento!

Cuidado á senyalar!

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Llibreria Espanyola

Rambla del Mitj, 20. Correu: Apartat n.º 2

Obra nova

Obra nova

ALFONS DAUDET

TARTARÍN

DE

TARASCÓ

TRADUIT PER

Santiago Rusiñol

Un tomo en octau de mes de
250 planas,

Edicions
populars

1 pesseta

Edicions
populars

BARCELONA Á LA VISTA

ESPLÉNDIDO ALBUM DE FOTOGRAFÍAS DE LA CAPITAL DE CATALUÑA

La 1.ª y 2.ª series se compone de 22 cuadernos, á **30 céntimos** cuaderno

1. ^a serie, encuadernada con tapas en oro y negro.	Pesetas 8
2. ^a id. id. id. id.	> 7'50
1. ^a y 2. ^a series, en un solo tomo, id. id. id.	> 12

Aviat sortirà

ODAS SERENAS y NOVAS BALADAS

PER APELES MESTRES

Preu 1 pesseta

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, si no 's remet ademés un ral pera certificat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

VIANDA DEL TEMPS

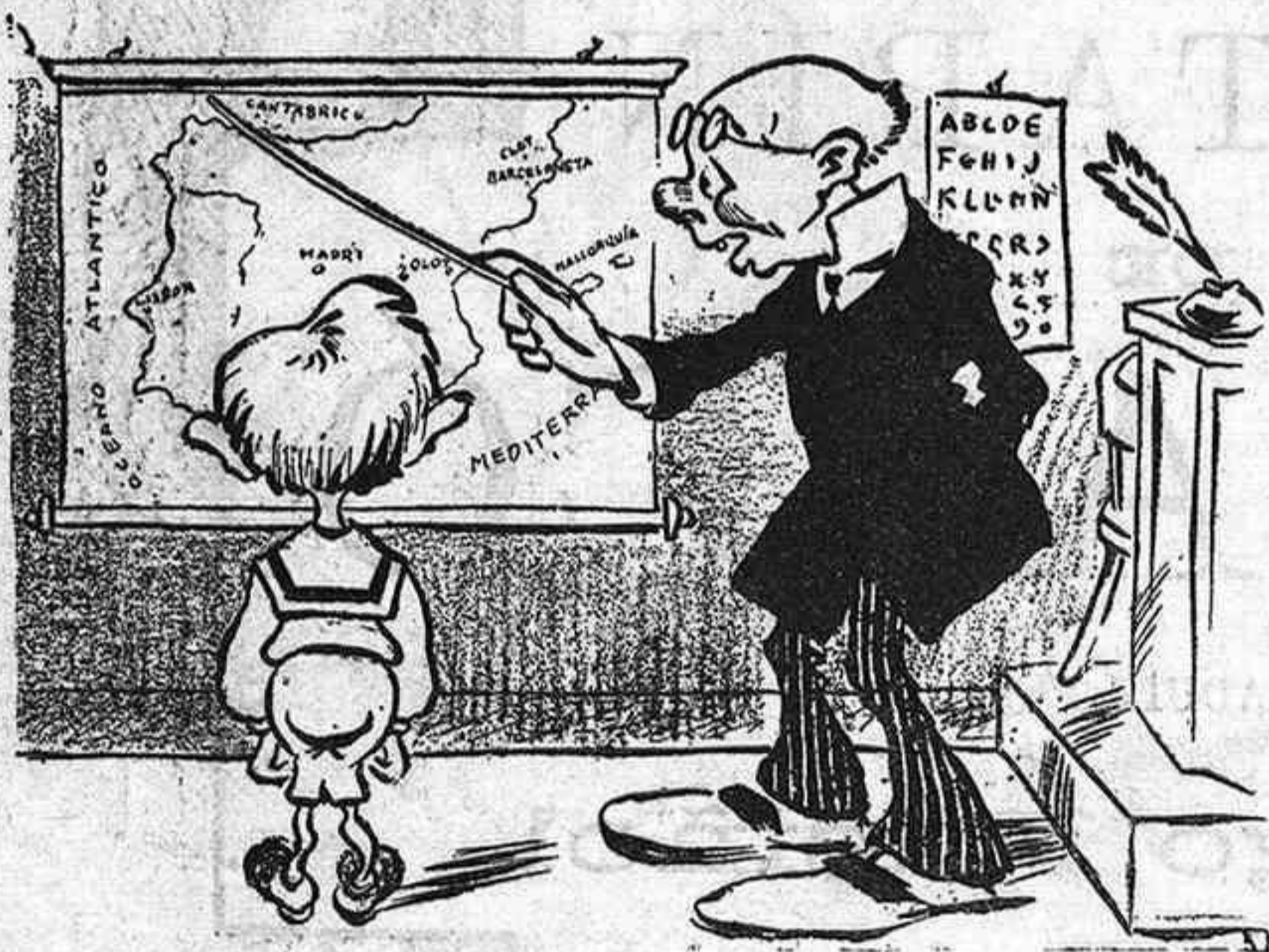

—Hola, la Munda ab el vehi de dalt!... Vet'aquí un cambi de jurisdicció que no me l'esperava.

—Veji, guardia, si pot posar pau á aquest matrimoni...

—Usted perdone; las pláticas de familia no entran en mi jurisdicción.

—Vamos á ver, Rafecas segundo: ¿cuántos cabos hay?

—Val més que passém als golfos. El papá diu que ara á la geografia hi ha coses molt rellicosas.

—Si sabés que no m'han de coneixe, aquesta nit me presentava al assalt de las Romagosas.

—Y qué hi fa que 't coneguín? Si ara es un honor aixó de anar als assalts...

—Entre un soldat de la Maison Dorée ó un civil de cal Afarta-pobres, me quedo ab el civil.

—Si, es alló que 's diu: qüestió de gustos... y de jurisdiccions.